

Advies over het gemiddeld aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte per wildbeheereenheid voor de periode 2012-2014

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3330</u>
Datum advisering:	10 augustus 2015
Auteur(s):	Thomas Scheppers
Contact:	Niko Boone (niko.boone@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	Afspraak (jaarlijks terugkerend)
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos Cel Fauna en Flora Beleid T.a.v. Bert Verbist Koning Albert II-laan 20 bus 8 1000 Brussel bert.verbist@lne.vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Carl De Schepper (carl.deschepper@lne.vlaanderen.be)

Aanleiding

De gewone jacht op patrijs is geopend van 15 september tot en met 14 november (BVR 28/06/2013¹). De jacht op patrijs mag alleen worden uitgeoefend binnen een erkende wildbeheereenheid (WBE) als aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan (BVR 25/04/2014²):

- De opeenvolgende wilddrapporten wijzen uit dat voor het geheel van jachtterreinen die tot de WBE behoren, gedurende de drie voorgaande kalenderjaren een gemiddelde dichtheid waargenomen is van minstens drie broedparen patrijzen per 100 ha open ruimte.
- Uit het faunabeheerplan blijkt dat een patrijsvriendelijk beheer wordt gevoerd.

Vraag

Het aanleveren van een tabel met per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte in het voorjaar, op basis van de gerapporteerde voorjaarsstand over de afgelopen drie jaar.

Toelichting

1 Beschikbare gegevens

De in dit advies berekende waarden zijn gebaseerd op cijfers afkomstig van volgende bronnen:

- Habitat_BWK_2008_vl_versie52: shapefile, bevat de Biologische Waarderingskaart versie 2
- WBE_binnengrenzen_2012_07_18_INBO: shapefile, bevat de werkingsgebieden van wildbeheereenheden gedigitaliseerd door Hubertus Vereniging Vlaanderen, toestand op 18/07/2012
- WBE_binnengrenzen_2013_07_01_INBO: shapefile, bevat de werkingsgebieden van wildbeheereenheden gedigitaliseerd door Hubertus Vereniging Vlaanderen, toestand op 01/07/2013
- WBE_binnengrenzen_2014_06_30_INBO: shapefile, bevat de werkingsgebieden van wildbeheereenheden gedigitaliseerd door Hubertus Vereniging Vlaanderen, toestand op 30/06/2014
- WBE_Overzichtskaart_30_10_2008: shapefile, bevat de werkingsgebieden van wildbeheereenheden gedigitaliseerd door ANB, toestand op 30/10/2008
- Wilddrapporten zoals beschikbaar in het e-loket op 17/07/2015

¹ Art. 4. § 1. Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de jachtopeningstijden in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 2013 tot en met 30 juni 2018 (B.S. 3 juli 2013)

² Art. 22. Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (B.S. 2014)

2 Ontbrekende of mogelijk onjuiste gegevens

De analyse maakt gebruik van de gegevens van de wildbeheereenheden zoals beschikbaar in het e-loket op 17/07/2014, met een manuele aanvulling voor het jaar 2014 voor de WBE's Demervallei en Demervallei-Zuid. Voor dit advies werden de gegevens gebruikt van de voorjaarsstand van 2012, 2013 en 2014.

Voor een aantal WBE's werden geen gegevens van de voorjaarsstand teruggevonden voor één of meerdere jaren. Daarnaast maakten een aantal WBE's geen melding van een voorjaarsstand van patrijs, hoewel ze voor de andere soorten wel een voorjaarsstand rapporteerden. Voor die wildbeheereenheden kon geen gemiddelde waarde berekend worden aangezien er geen gegevens voorhanden waren voor de laatste drie jaren (zie tabel 2 in bijlage 1). Na contact met Hubertus Vereniging Vlaanderen vzw (HVV) werden ontbrekende cijfers voor een aantal WBE's verkregen (aangeduid in het geel, zie bijlage 1). Hierbij dient door ANB nagekeken te worden of deze wilddrapporten aanvaard werden en waarom ze niet opgenomen werden in het e-loket.

We stellen vast dat de gegevens van de WBE's 'Zuid-Vlaamse Valleien' en 'Zuid-Vlaamse Valleien Regio's 1 tot 4' niet eenduidig herkend worden bij de import van het e-loket. Mogelijk zijn er hierdoor fouten bij de voorjaarsstanden van deze WBE's.

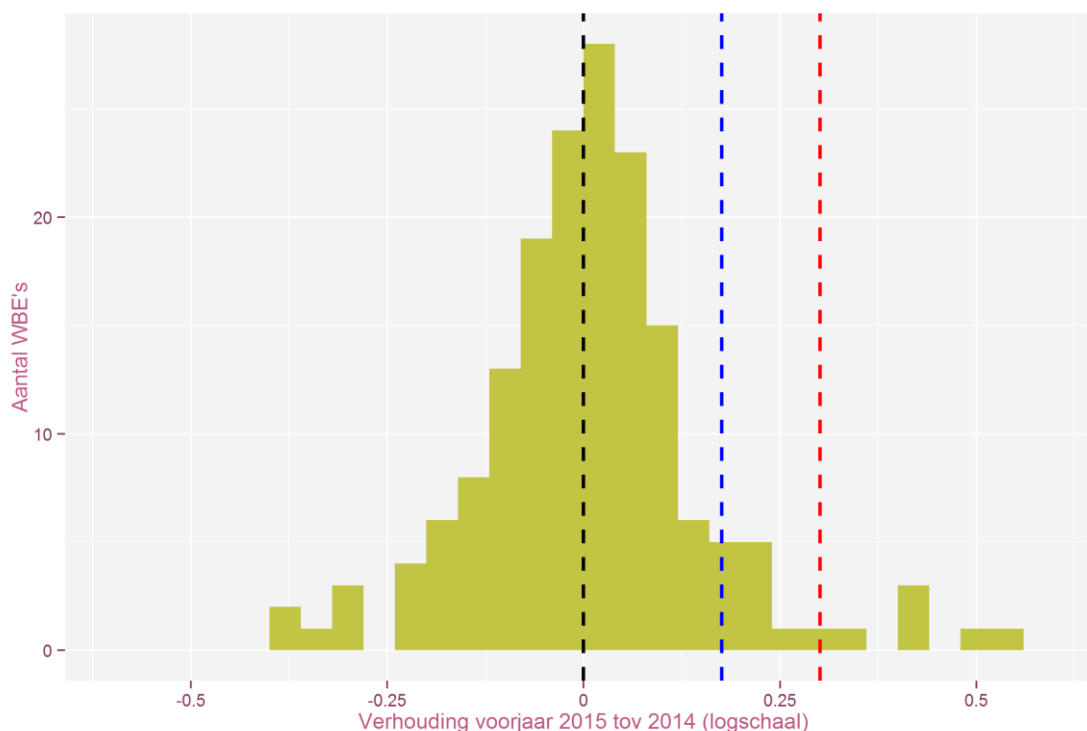
Voor WBE St-Michiel werden gegevens voor het jaar 2013 ingediend, maar deze werden afgekeurd. Hierdoor zijn ze niet opgenomen in de analyse. Voor deze WBE wordt best nagekeken of de afkeuring van het wilddrapport correct was.

De twee recent erkende WBE's 'Austerlitz' en 'Wild-, Jacht- en Natuurbeheer Diest-Oost' werden niet opgenomen in dit advies, omdat de import in de BackOffice hiervoor nog niet aangepast werd. Beide WBE's hebben echter enkel een wilddrapport voor 2014, waardoor ze niet voldoen aan de voorwaarden.

Tenslotte werden in het e-loket gegevens gevonden voor 2012 van WBE 'Hoogbosch'. Aangezien deze WBE niet meer erkend is, werden deze gegevens niet opgenomen in het advies.

3 Opvallende toename van de voorjaarsstand in 2014

Voor het van kracht worden van het openingsbesluit van 2008 werden geen jachtbeperkingen opgelegd op basis van de afschot- en voorjaarsstandgegevens die door de wildbeheereenheid zelf gemeld werden. Sinds 2008 werd voor patrijs een mogelijke beperking van de jachtduur ingevoerd op basis van een drempelwaarde van drie broedparen voorjaarsstand per 100 ha open ruimte. In 2015 wordt jacht op patrijs niet meer toegestaan onder de drempelwaarde. Aangezien de WBE zelf de cijfers meldt, kan niet uitgesloten worden dat een WBE een verhoogde voorjaarsstand doorgeeft in 2014 om alsnog te voldoen aan de voorwaarden voor de jacht op patrijs. Om na te gaan of dit het geval was, werd de verhouding van de relatieve voorjaarsstand in 2014 vergeleken met de relatieve voorjaarsstand in 2013 ($\log(\text{voorjaar 2014}/\text{voorjaar 2013})$) (figuur 1).

Figuur 1: histogram van het logaritme van de verhouding van de relatieve gecorrigeerde voorjaarsstand van 2014 t.o.v. deze van 2013. Een waarde van 0,176 betekent een toename in de voorjaarsstand met 50% (verticale blauwe streepjeslijn) en een waarde van 0,301 (verticale rode streepjeslijn) staat voor een verdubbeling van de voorjaarsstand in 1 jaar. Een stabiele voorjaarsstand is weergegeven met een verticale zwarte streepjeslijn.

Een toename van meer dan 50% kan opvallend genoemd worden. Uitzondering hierop zijn WBE's die een lage voorjaarsstand rapporteerden. Door de extreem kleine absolute waarden resulteert een absolute verandering met 1 of 2 patrijzen immers in zeer grote procentuele wijzigingen. De wildbeheereenheden die voor 2014 opvallende grote toenames (> 50%) rapporteerden t.o.v. 2013, zijn terug te vinden in tabel 3 (bijlage 1). Voor elk van deze WBE's moet nagegaan worden of dit ook resulteert in grote verschillen in de absolute waarden. Ook invoerfouten kunnen aan de basis liggen van deze grote veranderingen.

4 Berekening van het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte

Via het wildrapport rapporteren WBE's jaarlijks de voorjaarsstand over een bepaalde oppervlakte. Door deze gerapporteerde oppervlakte in rekening te brengen, kan de relatieve voorjaarsstand per 100 ha berekend worden. Om het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte te bekomen, wordt die relatieve voorjaarsstand per 100 ha vervolgens gecorrigeerd voor het percentage open ruimte binnen de WBE op het ogenblik van de telling. Tenslotte wordt van deze gecorrigeerde waarden het gemiddelde van de laatste drie jaren genomen. Dat is de richtwaarde waarmee het Besluit werkt.

Omdat er geen afbakening van de werkelijk getelde oppervlakte beschikbaar is, gebruiken we het percentage open ruimte van het werkingsgebied van de WBE als correctiefactor. In de digitale kaart van HVV werd per jaar nagegaan van welke WBE's een afbakening van hun werkingsgebied in het voorjaar beschikbaar was. Wanneer dat niet het geval was, werd het werkingsgebied gebruikt uit de shapefile van ANB, die de toestand van 2008 weergeeft.

Het percentage open ruimte binnen de WBE kan berekend worden in een geografisch informatie systeem (GIS) aan de hand van een vereenvoudigde Biologische Waarderingskaart en een digitale kaart van de werkingsgebieden van de WBE's.

Indien de door de WBE gerapporteerde oppervlakte het werkingsgebied benadert, kan er van uitgegaan worden dat het percentage open ruimte van het werkingsgebied overeenkomt met dat van de oppervlakte die door de WBE geteld werd. Indien de gerapporteerde oppervlakte afwijkt van deze van het werkingsgebied van de WBE, kan de correctiefactor (= het percentage open ruimte van het werkingsgebied) in vraag worden gesteld om het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte te berekenen. Een correctiefactor berekend op basis van de kaarten van HVV wordt in de tabellen in bijlage 1 aangeduid in het blauw, een correctiefactor berekend op basis van de kaart van ANB in het beige.

5 Tabellen

De tabellen in bijlage 1 geven per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen weer per 100 ha open ruimte. Het gemiddelde is berekend op basis van de gerapporteerde voorjaarsstand voor de jaren 2012, 2013 en 2014.

De drempelwaarde van drie koppels patrijzen is aangeduid in het vet. Indien het gecorrigeerd aantal in het vet is weergegeven, voldoet de WBE op basis van de hoger vermelde berekeningen aan de eerste voorwaarde om jacht op patrijs te mogen uitoefenen.

De tabellen bevatten volgende kolommen:

- WbeNummer: het identificatienummer van de wildbeheereenheid.
- Naam: de naam van de wildbeheereenheid.
- relPatrijs_2012, relPatrijs_2013, relPatrijs_2014: de relatieve voorjaarsstand van patrijs in het gegeven jaar per 100 ha.
- cf_2012, cf_2013, cf_2014: de correctiefactor voor het gegeven jaar waarbij correctiefactoren in het blauw afkomstig zijn door gebruik te maken van het werkingsgebied zoals gedigitaliseerd in de shapefile van HVV en deze in het beige van de shapefile van ANB.
- cor_relPatrijs_2012, cor_relPatrijs_2013, cor_relPatrijs_2014: de gecorrigeerde relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte in het gegeven jaar.
- gem_cor_relPatrijs: het gemiddelde van de gecorrigeerde relatieve voorjaarsstand van patrijs in het gegeven jaar per 100 ha open ruimte, over de periode 2012-2014.
- aantal_cor_relPatrijs: het aantal jaar waarvan de gecorrigeerde relatieve voorjaarsstand van patrijs beschikbaar was over de periode 2012-2014.
- verhouding_voorjaarsstand 2014/2013: de verhouding van de gecorrigeerde relatieve voorjaarsstand van patrijs van 2014 en 2013.
- $\log(\text{cor_relPatrijs_2014}/\text{cor_relPatrijs_2013})$: het logaritme van de verhouding van de gecorrigeerde relatieve voorjaarsstand van patrijs van 2014 en 2013.

Tabel 1: gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte voor alle WBE's zover niet opgenomen in de tabellen 2 en 3.

Tabel 2: gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte. Voor deze WBE's ontbreken de voorjaarsgegevens in de Wildbeheerdatabank voor een bepaald jaar of werd

geen melding van de voorjaarsstand van patrijs gerapporteerd. Voor deze WBE's zijn geen drie jaar gegevens van de voorjaarsstand van patrijs beschikbaar.

Tabel 3: gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte. Deze WBE's rapporteerden voor 2014 een opvallende grote toename (> 50%) t.o.v. 2013.

Bijlage 1

Digitaal bestand met per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte. De nummering van de tabellen komt overeen met de nummering in de toelichting (zie punt 5).